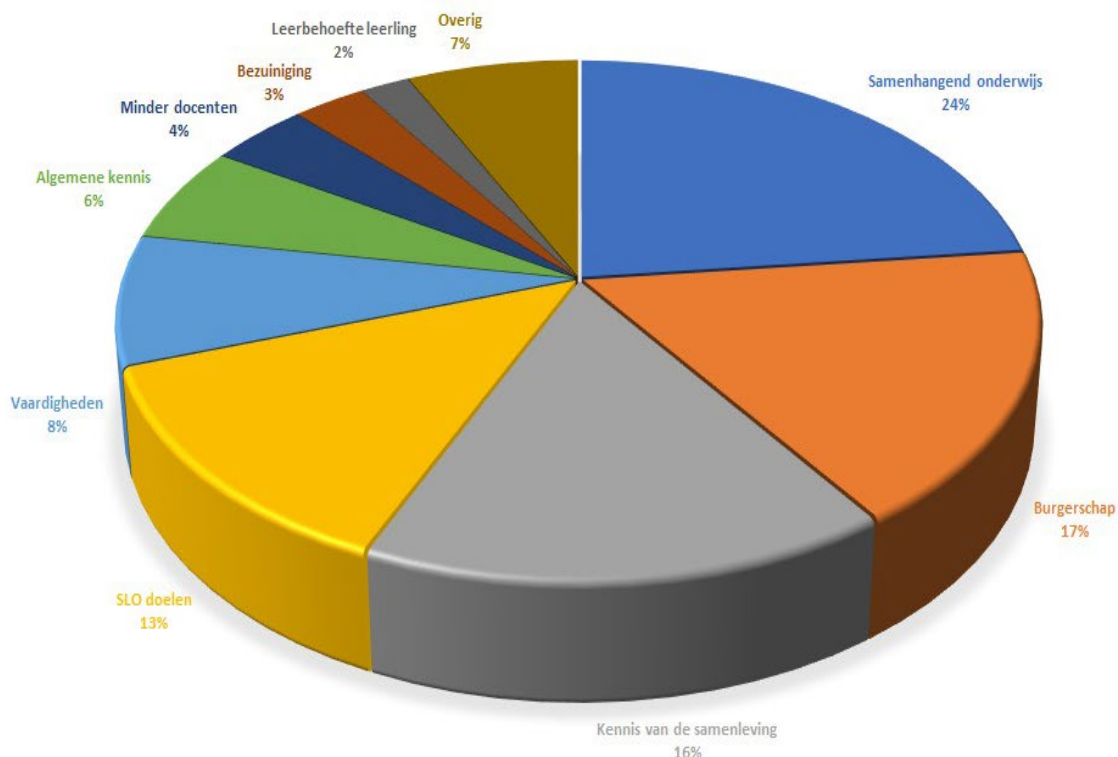

Resultaten vragenlijst docenten samenwerking MM-vakken

We stelden docenten twee open vragen over de doelstellingen voor het samenwerkingsvak mens en maatschappij. De antwoorden (N=59) hebben we voorzien van tags (107, meerdere antwoorden per docent). Tags die veel raakvlakken vertoonden hebben we samengevoegd tot categorieën, zoals 'vakoverstijgend onderwijs' en 'samenhang'. Deze hebben we ondergebracht in de categorie 'samenhang organiseren'. Daarna hebben we de data geanalyseerd en de antwoorden vergeleken.

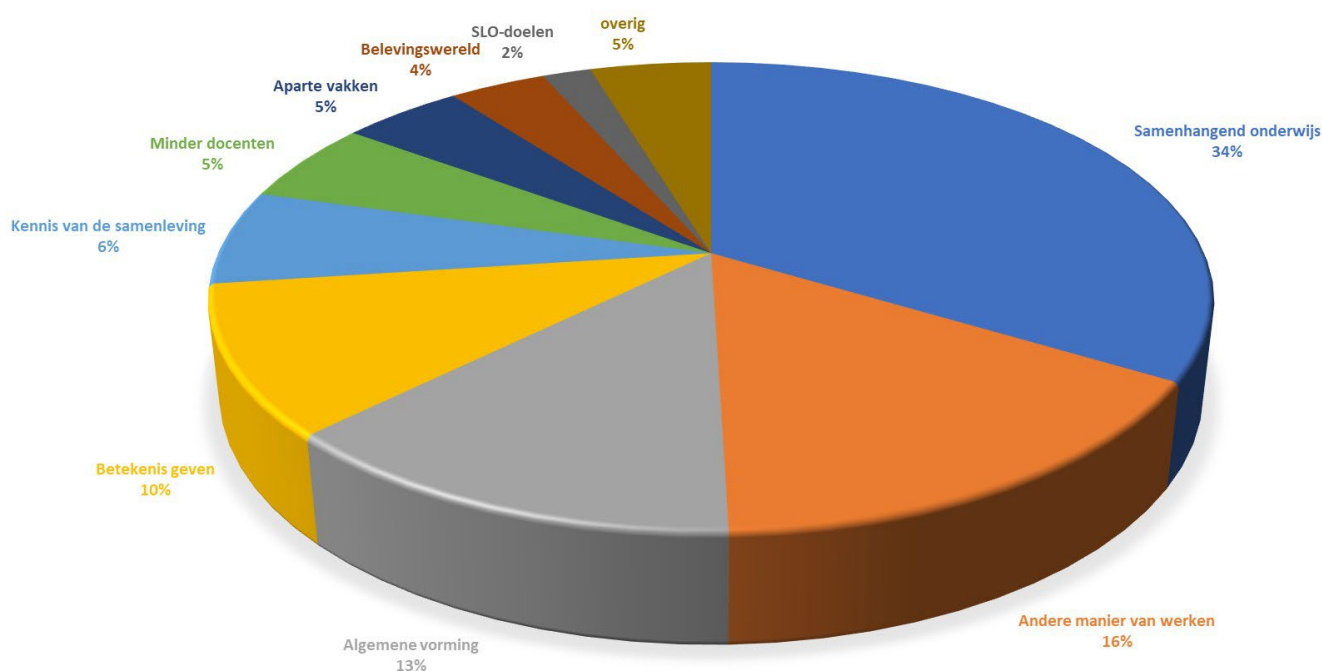
Als eerste vroegen we naar de schooldoelen voor het samenwerkingsvak. Het meest noemden de collega's het organiseren van samenhang (18%) en het behalen van doelen op het gebied van burgerschapsvorming (17%), leren over de leefomgeving (16%) en het behalen van de SLO-doelen (13%). Veel lager – namelijk tussen de 2 en 10% - scoorden de verbinding van kennis en vaardigheden, het stimuleren van multiperspectiviteit en het uitgaan van de leerbehoefte van leerlingen.

DE DOELEN VAN DE SCHOOL MET BETREKKING TOT VAKOVERSTIJGENDE SAMENWERKING BINNEN M&M, IN SAMENGEVOEGDE TAGS

Ten tweede vroegen collega's naar wat ze zelf willen bereiken met het samenwerkingsvak. Net als bij de schooldoelen staat hier het organiseren van samenhang met 28% bovenaan. Daarna noemden zij: andere manier van werken (16%), betekenis geven aan de stof (13%) en burgerschapsvorming (9%). Andere antwoorden die zij gaven waren: leren over de leefomgeving, multiperspectiviteit en het voordeel van minder docenten voor de klas. Deze motieven spelen bij veel minder docenten een rol, te weten bij 2 en 6 %.

DE DOELEN VAN DOCENTEN MET BETREKKING TOT VAKOVERSTIJGENDE SAMENWERKING BINNEN M&M, SAMENGEVOEGDE TAG'S

We zien een duidelijk verschil tussen de doelen die scholen stellen en de doelen die docenten stellen. Voor allebei geldt, dat het organiseren van samenhang het meest voorkomende antwoord is. Voor het overige lopen de doelen van scholen en docenten uiteen. De scholen lijken zich voornamelijk te richten op de organisatie van het vak, het behalen van de kerndoelen en de algemene maatschappelijke doelstellingen van onderwijs. Docenten noemen daarentegen vooral vakdidactische en pedagogische doelen. Zij willen betekenis geven aan het vak en vinden het belangrijk om door samen te werken, een andere manier van werken te ontwikkelen. Dit komt overeen met het model van vakdidactische expertise oftewel *Pedagogical Content Knowledge*: de doelen die docenten stellen zijn gebaseerd op hun ervaring, hun kennis van de leerlingen en de vakspecifieke doelen die zij stellen.

Dit lijkt bijvoorbeeld goed te zien bij de invulling van het containerbegrip 'burgerschap'. Voor de school is burgerschapsvorming een algemene maatschappelijke doelstelling die ze (formeel) moet zien te behalen. Spreek je met docenten, dan noemen zij veel vaker specifieke vaardigheden zoals een meningsvorming, zelfredzaamheid en kritisch denken als elementen van die burgerschapsvorming.